

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
ขอบเขตและวิธีการศึกษา.....	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	3
2. วิวัฒนาการทางกฎหมายในเรื่องการหย่าขาดจากการสมรส.....	4
2.1 วิวัฒนาการแนวคิดเกี่ยวกับการหย่า.....	4
2.2 วิวัฒนาการเรื่องการหย่าตามกฎหมายต่างประเทศ.....	5
2.2.1 ยุคกฎหมายบาบิโลน.....	5
2.2.2 ยุคกฎหมายยิว.....	7
2.2.3 ยุคกฎหมายกรีก.....	7
2.2.4 ยุคกฎหมายโรมัน.....	8
2.2.5 ยุคกฎหมายของพระเจ้าจัสติเนียน.....	10
2.2.6 ยุคกฎหมายศาสนจักร.....	11
2.3 วิวัฒนาการเรื่องการหย่าตามกฎหมายครอบครัวไทย.....	12
2.3.1 กฎหมายมั่งรายศาสตร์.....	14
2.3.2 กฎหมายลักษณะผัวเมีย.....	16
2.3.3 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรพ5 พ.ศ.2478..	19
2.3.4 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรพ5 พ.ศ.2519..	21

2.3.5 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 พ.ศ.2533...	23
3. เหตุฟ้องหย่าตามกฎหมายต่างประเทศ.....	25
3.1 เหตุฟ้องหย่าตามระบบกฎหมายคอมมอนลอร์.....	26
3.1.1 ประเทศอังกฤษ.....	26
3.1.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	34
3.1.3 ประเทศแคนาดา.....	48
3.2 เหตุฟ้องหย่าตามระบบกฎหมายซีวิลลอร์.....	52
3.2.1 ประเทศเยอรมัน.....	52
3.2.2 ประเทศสวิสเซอร์แลนด์.....	57
3.2.3 ประเทศฝรั่งเศส.....	61
3.2.4 ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน.....	65
3.2.5 ประเทศญี่ปุ่น.....	68
3.2.6 ประเทศอิหร่าน.....	71
3.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบเหตุฟ้องหย่า กรณีการประพาศติผิดประเวณี ของสามีหรือภริยาตามระบบกฎหมายคอมมอนลอร์ และระบบ กฎหมายซีวิลลอร์.....	86
3.3.1 รูปแบบของกฎหมาย.....	87
3.3.2 ทฤษฎีกฎหมาย.....	88
3.3.3 วัฒนธรรมและความเชื่อทางศาสนา.....	89
3.3.4 การใช้ดุลยพินิจของศาล.....	90
3.3.5 กรณีการประพาศติผิดประเวณีของสามีหรือภริยา.....	91
4. เหตุฟ้องหย่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 พ.ศ. 2533(แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์(ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2550).....	95

4.1 เหตุฟ้องหย่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 พ.ศ. 2533(แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์(ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2550).....	95
4.2 การประพาศติผิดประเวณีของสามีหรือภริยาตามประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ มาตรา1516(1).....	101
4.2.1 ความหมายและลักษณะของการประพาศติผิดประเวณี.....	102
ก. ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.....	102
ข. ความหมายตามความเห็นของนักกฎหมาย.....	102
ค. ความหมายตามคำพิพากษาศาลฎีกา.....	104
4.2.2 ความสัมพันธ์ส่วนตวัระหว่างสามีและภริยา.....	114
ก. บทบัญญัติกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและ พาณิชย์ มาตรา 1461.....	114
1) หน้าที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา.....	115
2) หน้าที่อยู่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน.....	115
3) หน้าที่อยู่อุปการะเลี้ยงดูซึ่งกันและกัน.....	115
4) หน้าที่ต้องซื้อสัตย์ต่อคู่สมรส.....	115
ข. หลักศาสนา.....	116
1) ศาสนาพุทธ.....	116
2) ศาสนาอิสลาม.....	118
3) ศาสนาคริสต์.....	120
4.2.3 คำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องกับการประพาศติผิด ประเวณีของสามีภริยา.....	121
4.2.4 ข้อยกเว้นเหตุฟ้องหย่ากรณีประพาศติผิดประเวณีของสามี ภริยา.....	124
4.2.5 ค่าทดแทนอันเนื่องมาจากการประพาศติผิดประเวณีของ สามีภริยา.....	128
4.2.6 การประพาศติผิดประเวณีของสามีภริยาเปรียบเทียบกับ เหตุฟ้องหย่ากรณีการประพาศติชู้.....	133

4.2.7 การประพตติผิดประเวณีของสามีภริยาเปรียบเทียบกับ การกระทำการเป็นปฏิปักษ์ต่อการเป็นสามีภริยากันอย่าง ร้ายแรง.....	134
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบเหตุฟ้องหย่า กรณีการประพตติผิดประเวณีของสามี หรือภริยาตามกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายครอบครัวไทย พร้อมทั้ง ปัญหาบางประการเกี่ยวกับกรณีการประพตติผิดประเวณีของสามีหรือภริยา..	137
5.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบเหตุฟ้องหย่า กรณีการประพตติผิด ประเวณีของสามีหรือภริยาตามกฎหมายต่างประเทศและกฎหมาย ครอบครัวไทย.....	137
5.1.1 ทฤษฎีกฎหมาย.....	137
5.1.2 เงื่อนไขในการฟ้องหย่า.....	139
5.1.3 หน้าที่ของสามีภริยา.....	140
5.1.4 การฟ้องหย่าโดยคู่สมรสที่เป็นฝ่ายผิด.....	141
5.1.5 หลักความยินยอม.....	143
5.1.6 องค์ประกอบของบทบัญญัติและการตีความเหตุฟ้องหย่า กรณีการประพตติผิดประเวณี.....	145
5.2 ปัญหาบางประการในกรณีการประพตติผิดประเวณีของสามี หรือภริยาตามกฎหมายครอบครัวไทย.....	148
5.2.1 ทฤษฎีกฎหมาย.....	148
5.2.2 ความหมายของการประพตติผิดประเวณีของสามีหรือ ภริยา.....	149
6. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	153
6.1 สรุปผลการศึกษา.....	153
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	158

บรรณานุกรม.....	167
ภาคผนวก.....	
ก. ตารางแสดงเหตุหย่าตามหลักความผิดและหลักปราศจากความผิด	175
ประวัติการศึกษา	177